

Årsplan

for avdeling Sandal barnehage
2019-2020

Stavangerbarnehagen
kan barn

STAVANGER KOMMUNE

Innhold

Stavangerbarnehagen	3
Presentasjon av Sandal barnehage	4
Våre avdelinger	4
Barnehagens verdigrunnlag i praksis	6
Vi er respektfulle, tilstede og imøtekommende!	7
Vi er omsorgsfulle!	7
Vi er ærlige og stoler på hverandre!	7
Vi skaper glede rundt oss!	7
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?	8
Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?	8
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og felleskap?	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning og ivareta barns rett til medvirkning? ..	9
Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?	10
Hvordan arbeider barnehagen med overganger?	10
Overganger når barnet begynner i barnehagen	10
Overganger innad i barnehagen	10
Overganger mellom barnehage og skole	10
Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon	11
Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?	11
Barnehagens arbeidsmåter	11
Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene	11
Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?	12
Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen?	13

Stavangerbarnehagen

Stavangerbarnehagen skal være en god leke- og læringsarena for alle barn. Plan for kvalitetsutvikling «Stadig bedre» synligjør og ivaretar kommunens ambisjoner og målsetting om Stavangerbarnehagen som en god leke- og læringsarena for alle barn.

Et godt barnehagetilbud for alle barn avhenger av personalets kompetanse. Bare kompetente ansatte kan sikre at barnehagen oppfyller sitt samfunnsmandat i tråd med barnehagens formål og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

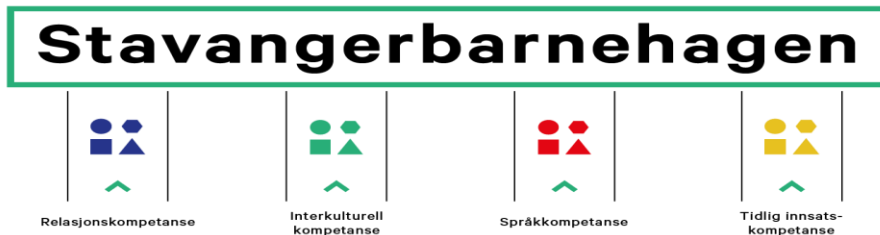
Basiskompetansen for Stavangerbarnehagen:

Basiskompetansen for personalet er tematiske satsningsområder i Stavangerbarnehagen. Basiskompetansene skal være førende for barnehagens arbeid med kompetanseutvikling. Den skal være gjennomgående for hele barnehagesektoren og sikre at kunnskapsbasert handlingskompetanse når helt frem til barnet.

Fokusområdene i basiskompetansen for personalet er:

- Relasjonskompetanse
- Interkulturell kompetanse
- Språkkompetanse
- Tidlig innsatskompetanse

Sammen for **barnets beste**

Alle barnehager er pålagt gjennom lov og rammeplan å skrive en egen årsplan. Den skal presentere barnehagen på en slik måte at det tydelig kommer fram hvordan personalet jobber med føringene fra rammeplanen.

Barnehagen skal være en lærende organisasjon og da er utviklingsarbeid en kontinuerlig prosess. Dette danner grunnlaget for det pedagogiske innholdet og betyr blant annet å omsette rammeplanens intensjoner og mål til praksis. Systematisk vurdering- og refleksjonsarbeid knyttet til planer og praksis legger grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon.

Presentasjon av Sandal barnehage

Vår visjon er at kjennetegnet på Sandal barnehage skal være sprudlende livsglede, mye lek med gode venner og nyttig læring - midt i naturen.

Personalgruppen i Sandal består av barnehagelærere, fagarbeidere, assistenter, miljøterapeuter, læringer, studenter samt virksomhetsleder og assisterende styrer. Vi har stor kompetanse og stabilitet i personalgruppen.

Vi arbeider for å ha en stabil og faglig kompetent personalgruppe som jobber sammen for og i et godt arbeidsmiljø. Arbeidet vårt er forankret i planer laget i felleskap som gir tydelige faglige rammer, samtidig som det er rom for spontanitet.

Barna er inndelt i mindre grupper hver formiddag knyttet opp til temaarbeid.

Barna kan gå over fra liten til stor avdeling det halvåret de fyller 3 år. Barn født i januar tom juli kan bli flyttet over fra og med januar måned. De fleste flytter over i august.

Våre avdelinger

SPURV

for barn
3-6 år.

Vi som jobber her er:

Siri Larsen, Ingvill Sørensen, Runar Aanestad og Malin Lundgård Mæland

FASAN

for barn
3-6 år.

Vi som jobber her er:

Siri Valheim, Maria Solheimsnes, Mahin Aran, Audhild Wigestrand og Helene Åreskjold Nordbø

AND

for barn
0-3 år

Vi som jobber her er:
Odd Einar Strøm, Elisabeth Årsnes, Zeynep Seker

SVANE

for barn
0-3 år.

Vi som jobber her er:
Anne Refsland Tønnesen, Siw Skartveit, Heidi Aanensen-Torkildsen, Preben Folkvord og Kjersti Brandsøy

MEIS

Tilrettelagt avdeling
For barn 0-6 år

Vi som jobber her er:
Grethe Køningsberg, Eva Irene Vea og Hanne Ravndal

HAFRSFJORD OG SMIODDEN ÅPEN BARNEHAGE

Sandal barnehage har to åpen barnehage avdelinger. Her går barna sammen med den voksne som vanligvis passer dem. Voksne og barn deltar i barnehagens aktiviteter sammen. Her kan en diskutere og få råd fra andre foreldre og personalet. Det tilbys også kurs i samspill mellom foreldre og barn (ICDP-kurs).

I løpet av uka legges det til rette for ulike aktiviteter. Det er sangsamlinger hver dag. Etter samlingen spiser alle medbragt lunsj.

En kan komme og gå som en vil innenfor åpningstiden, uten å søke om plass.

Barnehageåret 2018-19 er tilbudet gratis. Dersom tilskuddet ikke videreføres vil det koste 20 kr per dag pr barn over 6 mnd fra august 2019. Egen årsplan finnes i begge barnehager og på hjemmesiden til Sandal barnehage. www.minbarnehage.no/sandal

Hafrsfjord åpen holder til i Regimentveien 30, nær "Sverd i Fjell". Avdelingen har åpent mandag til torsdag 09.00-13.15. Stengt i skolens ferier. Vi som jobber her er:
Sigrun Melling og Annette Nielsen

Smiodden åpen holder til i Storlomveien 11, Kvernevik. Avdelingen har åpent tirsdag til fredag 09.30-13.45. Stengt i skolens ferier. Vi som jobber her er:
Verena Jansen-Vistnes og Jeanette Olsson Hauge

ADMINISTRASJONEN

Tron Kjetel Kjærmo
Virksomhetsleder

Britt Lilian Vaula
Avdelingsleder

Kjersti Lande
Assisterende styrer

Barnehagens verdigrunnlag i praksis

Rammeplanen sier blant annet at «Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.»

Her i Sandal har vi jobbet ekstra med området livsmestring og helse. Vi deltar på et 1,5 årig nettkurs, «Barnehagemiljø og krenkelseser» i regi av Udir og Høgskolen i innlandet som avsluttes våren 2020.

Personalgruppen har sammen konkretisert 4 hovedverdier som skal prege vårt arbeid, både i forhold til barn, foreldre, kollegaer og samarbeidspartnere.

Vi er respektfulle, tilstede og imøtekommende!

- Vi lytter til hver enkelt sine behov, ønsker og interesser og justerer oss etter det så langt det lar seg gjøre
- Vi er tolerante for ulikheter og viser med ord og handling at alle er likeverdige
- Vi tar vare på materiell, naturen og alt som lever
- Vi fokuserer på det beste i alle vi møter
- Vi møter barn og foreldre hver dag når de kommer – med øyekontakt, ord og vennlighet
- Vi forteller uoppfordret til foreldre hva deres barn har gjort/opplevd hver dag
- Vi tar godt i mot folk som kommer inn porten – smiler, hilser, spør, svarer og viser vei videre
- Vi tar imot innspill fra barn, foreldre og kollegaer og går hverandre i møte i forhold til tanker og ideer
- Vi er rause med hverandre. Det er lov å prøve og feile

Vi er omsorgsfulle!

- Barna skal møtes med empati og få mulighet til å videreutvikle egen empati og tilgivelse.
- Vi gir trygghet til barn, foreldre og kollegaer ved å være tilgjengelige, tydelige og pålitelige
- De voksne er tilgjengelige for barna både for prat, lek, støtte, inspirasjon, læring og trøst
- Vi tar hensyn til barnas ulike behov (sulten, våt, varm, kos, tøys etc) og dagsform (sliten, ivrig, lei, glad etc)
- Vi sørger for at barna opplever å bli sett og hørt hver dag
- Vi hjelper hverandre
- Vi viser forståelse for den enkeltes situasjon

Vi er ærlige og stoler på hverandre!

- Vi snakker sant
- Vi tar opp ting direkte med dem saken gjelder, ingen baksnakking er akseptert
- Vi gjør de oppgaver vi skal gjøre innenfor den tidsrammen de skal gjøres
- Vi stoler på hverandre og gir hverandre ansvar
- Vi tar ansvar

Vi skaper glede rundt oss!

- Vi smiler til alle vi møter
- Vi tøyser med barna og skaper gode øyeblikk for små og store hvor vi kan le sammen
- Vi gir barna, foreldre og kollegaer gode tilbakemeldinger
- Vi legger til rette for opplevelser barna, foreldre og kollegaer kan glede seg til
- Vi lar barn og voksne være med å påvirke sin hverdag

I Sandal legger vi også vekt på Stavanger kommunens verdigrunnlag.

VI:

- ER TILSTEDE,
 - VIL GÅ FORAN som gode rollemodeller og ved å jobbe mot våre mål er vi med og
 - SKAPER FREMTIDEN
- Vi jobber SAMMEN FOR EN LEVENDE BY

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for omsorg?

Vi jobber for at hvert barn blir sett og at alle voksne er aktivt tilstede for barna i øyeblikkene. Vi jobber for trygge barn som trives, barn som er trygge på seg selv, på de andre barna, på de voksne i barnehagen og på omgivelsene.

Vi legger aktivt til rette for omsorgsfulle relasjoner som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Vårt viktigste arbeid er å jobbe for at barna opplever trygg tilknytning i barnehagen. Trygg tilknytning oppstår når barn opplever seg sett, forstått og møtt – noe som er kjernen i omsorgsbegrepet for oss.

Hvert barn har en primærkontakt ved oppstart i barnehagen og barna deles i mindre faste grupper sammen med faste voksne. De voksne er tilstede, ser og bekrefter barna. Alle ansatte i barnehagen får kurset International Child Development Program (ICDP) som er et samspillskurs og alle ansatte får innføring i Trygghets sirkelen, som er en del av søylen Relasjonskompetanse i Stavanger barnehagen.

Vi ivaretar barns behov for fysisk omsorg inkludert behov for ro og hvile. Det er alltid tilgjengelige voksne som ser om barna trenger mat, hvile, klær, trøst ol. Vi har gode hvile/sove rutiner

Barna får støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Vi har «Meg selv i barnehagen, mine følelser» som tema hver høst. Vi veileder barn når de møter motgang og utfordringer, tar oss tid til prat, gir gradert støtte slik at de kan mestre situasjonen.

Hvordan arbeider barnehagen for å ivareta barns behov for lek?

I Sandal barnehage er barnas lek det aller viktigste. I leken viser barna mest utholdenhet og konsentrasjon. De er mest språklig aktive, og det er da de best uttrykker sine følelser. Lek er noe de selv velger.

I leken er barna utforskende og aktive. De bearbeider sine erfaringer og opplevelser. Samtidig gjør de seg nye erfaringer i leken som øker deres forståelse for den virkelighet de lever i. Barna bruker sine evner og sin fantasi i leken, og styrer den ut fra sine forutsetninger. Å leke er ofte "å late som". Barnet skaper sin egen verden. Lek har stor betydning for barnas utvikling, og er en "kongsvei til læring". Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur.

Vi inspirerer til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne.

Vi bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek. Vi legger til rette for at barna får tid og rom til å leke. Vi ser at det er viktig å kunne være fleksible og av og til endre/utsette de daglige aktivitetene dersom barna er i gang med en god lek.

Vi støtter barna i leken der de trenger det. Det kan være hjelp til å komme inn i en lek, finne materiale de trenger til lek, bidra til konfliktløsning i lek, eller komme med innspill som utvider leken. På tur kan stedet i seg selv være nok inspirasjon til å starte egen lek.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme læring?

Barn lærer hele tiden. De er aktive deltakere i sin hverdag. Barn er nysgjerrige og utforskende. De bruker alle sanser, spør og undrer seg for å skape mening i den verden som omgir dem. I vår barnehage har vi som mål at barna skal få stimulert sin nysgjerrighet og undring, at de bruker språket sitt aktivt og at de beholder og videreutvikler sin lærelyst og utvikler selvstendighet. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen er en del av barnets livslange læring som starter ved livets begynnelse. Vi har som mål at barna blir glade i å være ute i naturen og får en god motorikk.

Vi legger vekt på at barna får utfordringer å strekke seg etter. Utfordringene knyttes til barnets alder, utviklingsnivå og interesse. Barna i Sandal får leke, lære og glede seg mye i naturen/nærmiljøet.

Læringen skal foregå i et inkluderende fellesskap hvor det legges til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring.

Personalet skal støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem.

Barna er delt i mindre grupper hvor det jobbes med ulike temaer som inkluderer fagområdene fra Rammeplanen for å sikre at det er en god progresjon og bredde i barnas erfaringer og læring.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme vennskap og fellesskap?

Vi har som mål at barna viser respekt for mennesker, materiell og naturen rundt seg, at barna utvikler god sosial kompetanse og at de utvikler vennskap og finner sin plass i det sosiale fellesskapet.

Barnas selvfølelse støttes, samtidig som de får hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Vi jobber for å forebygge, ta tak i og stoppe diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre. Inneværende år jobber vi særskilt med dette temaet i forbindelse med nettkurset i Barnehagemiljø og krenkelser.

Vi har vennskap som tema som det jobbes med i dybden over en lengre periode.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme kommunikasjon og språk?

Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

Gjennom språktiltaket har personalet utviklet kunnskaper og metoder som videreføres.

Førskolealderen er den aller viktigste utviklingsperioden for språk, og barnehagen skal tilrettelegge for et godt språkmiljø for alle barn. Målet er at alle barn skal oppleve mestring i språklige aktiviteter i barnehagen og møte et språkmiljø som støtter deres egen språkutvikling. Vi har språkaktiviteter i små grupper hvor barna gjennom dialog og samspill støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme danning og ivareta barns rett til medvirkning?

Danning er i følge rammeplanen en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning er en forutsetning for å gjøre seg opp mening, kritikk og demokrati og dermed også medvirkning.

Gjennom danning bidrar vi til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barna får utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter samt evne til å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnede valg.

I begrepet medvirkning rettes oppmerksomheten mot å være sammen om noe, med noen, i et fellesskap. Medvirkning handler om å utforske tilværelsen sammen. (Torgeir Alvestad)

Vi som voksne skal være bevisste og aktive i vår samhandling med barna. Alle barn skal oppleve å bli møtt, sett og hørt på en respektfull måte. Alle barn skal erfare å få innflytelse på som skjer i barnehagen, barna er med å forme dagens innhold. Vi legger merke til, anerkjenner og følger opp barnas perspektiver og handlinger. Gjennom gode samtaler får spesielt de eldste barna jevnlig mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagehverdagen.

Hvordan arbeider barnehagen for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage?

Vi har som mål at foreldre og andre samarbeidspartnere blir tatt godt i mot, lyttet til og at avtaler følges opp. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Gjennom oppstartsamtaler og foreldresamtaler blir det utvekslet informasjon mellom hjem og barnehage samt i den daglige hente- og bringe situasjonen.

Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkt.

Foreldre har formell medvirkning i barnehagen gjennom deltakelse i samarbeidsutvalget (SU). Hver avdeling er representert med en foresatt i SU. I SU får foreldre innblikk i økonomi, evalueringer, pedagogiske valg m.m. Årsplanen godkjennes av SU.

Hvordan arbeider barnehagen med overganger?

Overganger når barnet begynner i barnehagen

I forkant av oppstart i barnehagen sender vi ut velkomstbrev, vi inviterer til velkomstbesøk og informasjonsmøte. Alle barn får sin egen kontaktperson/primærkontakt. Vi har en foreldreaktiv tilvenningsperiode som er basert på trygghetssirkelen.

Overganger innad i barnehagen

I forkant av avdelingsbytter er barna på besøk på den avdelingen de skal starte på. De deltar i måltider og aktiviteter sammen med en kjent voksen fra egen avdeling.

Overganger mellom barnehage og skole

Alt barnet opplever og lærer i barnehagen er en god forberedelse til skolen. Gjennom samspill, aktiviteter og hverdagssituasjoner får barna utvikle seg og bli selvstendige. I førskolegruppen ønsker vi å gi barna muligheter for å oppleve mestring og motivere dem til å møte skolen med forventning og glede.

Vi har fokus på at barna:

- får være mye ute i naturen
- får gode opplevelser
- bruker kroppen aktivt
- får skøyteopplæring 2 ganger i uken i jan/feb
- lærer å ta i mot beskjeder (lytting og konsentrasjon)
- lærer å vente på tur
- øver opp selvstendighet
- får finmotoriske aktiviteter som klippe, tegne, fargelegge, skrive navnet sitt
- øver språklig bevissthet (fortsettelsesbøker, rim, regler, språklyder og lek m/språk)
- øver matematisk bevissthet (former, begreper, brettspill)
- får besøkt en skole; skolegården, friminutt og SFO

Foreldre og personal fyller sammen ut skjema for overføring av informasjon til skolen.

Hvordan arbeider barnehagen med planlegging, vurdering og dokumentasjon

Vi ønsker å være en kvalitetsbevisst barnehage i stadig utvikling.

Hver avdeling dokumenterer, evaluerer og vurderer arbeidet hver måned. I tillegg har vi brukerundersøkelse årlig og evaluering av tilvenningen.

Vi følger aktivt opp evaluering av arbeidet gjennom året, brukerundersøkelser, intern evaluering av arbeidsmiljøet og medarbeiderundersøkelsen fra kommunen sentralt samt bruker evalueringer av planleggingsdager, kurs og aktiviteter i planleggingsarbeidet fremover.

Vi følger opp tilsynsrapporter og tilbakemeldinger fra eier og andre samarbeidspartnere. Helse, miljø og sikkerhet tas opp på hvert avdelingsmøte og avdelingsledermøte. Avvik meldes i Synergi.

Hvordan tilrettelegger barnehagen for barn som trenger ekstra støtte?

Barnehagen skal gi rett hjelp tidlig til alle barn som har behov for ekstra støtte i sin utvikling. Barnehagens personal skal ha kunnskap om og handlingskompetanse i forhold til barn som strever på ulike måter, dette inkluderer også kunnskap om vold, overgrep og omsorgssvikt. Vi observerer barna og har foreldresamtaler hvert halvår hvor vi har fokus på barnas trivsel og utvikling og eventuelle områder barnet trenger ekstra støtte på.

En gang i året har vi stormøte med et tverrfaglig team hvor vi får veiledning i forhold til å gi riktig hjelp til barna i barnehagen. Den riktige hjelpen kan være å organisere dagen på avdelingen annerledes, utviklingsstimulerende aktiviteter, økt kompetanse hos personalet, henvisning til PPT, søke om ekstra ressurser etc.

Barnehagens arbeidsmåter

Hvordan arbeider barnehagen med fagområdene

De 7 fagområdene jobbes med hele tiden. Når barna forteller, leses for, går på tur, klatrer, teller, bygger, går på arrangement, sorterer søppel, undrer seg, lærer sosiale spilleregler, tegner og leker så jobbes det med fagområdene. Læringen og opplevelsene barna får knyttet til fagområdene planlegges i hovedsak ut fra den gruppen barna tilhører, og med utgangspunkt i tema. Arbeidet med temaet utvikles i en fin balanse mellom barnas interesser/innspill og rammeplanens føringer for læring i barnehagen.

7 fag-områder

- Kunst, kultur og kreativitet.** I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på ulike måter som gir barna anledning til utforskning, fordybning og progresjon.
- Kommunikasjon, språk og tekst.** Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling
- Kropp, bevegelse, mat og helse.** Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse.
- Natur, miljø og teknologi.** Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser, og oppleve naturen som arena for lek og læring.
- Antall, rom og form.** Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, teknologi, natur, kunst og kultur, og selv være kreative og skapende.
- Etikk, religion og filosofi.** Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi.
- Nærmiljø og samfunn.** Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Midt i naturen - natur, teknikk og miljø

Vi er en barnehage som er mye ute. Barnehagens beliggenhet ved Stokkavannet gir oss unike muligheter. Spennende skogområder, åpne marker, vann og et rikt plante-, dyre-, og fugleliv. Naturens ulike skiftninger gjennom årstidene gir rom og muligheter. Vi finner småkryp under steiner og studerer disse. Vi bruker faktabøker som barna kan slå opp i og få svar. De eldste barna får bruke redskaper på tur. Vi har fokus på kildesortering for å bidra til å ivareta miljøet.

Stavanger kommunes kvalitetsplan er også styrende for arbeidet vårt og hva vi har ekstra fokus på, Stavangerbarnehagen, se s. 14.

Hvordan arbeider barnehagen med progresjon?

Rammeplanen gir oss føringer på hva barna i barnehagen skal oppleve og lære innenfor de 7 fagområdene. Vi har fordelt innholdet i fagområdene på 3 grupper i barnehagen hvor hver gruppe får erfaringer og læring som passer sin alder/utviklingsnivå og det blir en naturlig progresjon i læringen. På denne måten får hvert barn i løpet av barnehagetiden erfaringer og læring innenfor alle underpunktene til fagområdene i Rammeplanen.

Fagområde	5 åringene	3-4 åringene	1-2 åringene
Kommunikasjon, språk og tekst	Nynorsk. Fortsettelsesbøker. Bokstaver. Tekstskaping. Leseaktiviteter – samlese. Faktabøker. Tegneserie Synliggjøre språklig mangfold	Dialekter. Poesi/dikt. Fortellinger Vrimlebøker. Reklame. Billedkunst Drama, komedie/tragedie/ eventyr/sagn Synliggjøre språklig mangfold	Billedbøker Rim/regler Sanger Pekebøker
Kropp, bevegelse, mat og helse	Matens opprinnelse og produksjon av matvarer Skøyter, turglede Bli kjent med egne følelser Fysisk variert lek	Matkultur, mattilberedelse Kroppen min, menneskets livssyklus Matglede og bevegelsesglede på tur Bli kjent med egne følelser Fysisk variert lek	Bevegelsesglede i naturen Matglede. Måltidet. Sanser Bevegelsesanger Fysisk variert lek
Kunst, kultur og kreativitet	Kunsthåndverk. Film. Arkitektur og design Ulik musikk, eks klassisk, rock og viser Kulturell tilhørighet	Billedkunst. Drama/Eventyr. Samisk sagn. Joik, instrumenter, rytme og bevegelse. Musikk. Sangleker/drama.	Forming Ringleker/sanger. Dans Lytte, rytme, sang Bevegelse, instrumenter
Natur, miljø og teknologi	Bærekraftig utvikling Skape gjennom digitale arbeidsformer. Redskaper på tur, lage konstruksjoner Eksperimentere; eks. vann, luft	Ipad og mikroskop. Småkryp Vekster Eksperimentere	Vann, eksperimentere Fugleliv: and og svane
Antall, rom og form	Måle. Mønster Plassering, orientering Stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.	Former. Sortering Orientering – finne frem Mengde Størrelse	Tall, telle Sammenligning (stor-liten, like)
Religion, etikk og filosofi	Solidaritet Barnekonvensjonen Kristendom. Lucia Juleevangeliet Islam - muslim Forut. Påske	Bli kjent med kulturene i barnegruppa. Ulike feiringer Mangfold og gjensidig respekt. Likeverd. Juleevangeliet Nestekjærlighet. Vennskap Forut. Påske	Forut Forskjeller/likheter Hjelp hverande. Å være venner Juleevangeliet Gi/dele Påske
Nærmiljø og samfunn	Demokrati, medbestemmelse Skole. Trafikkregler. Yrker. Verden Grunnloven 17. mai Flaggdager. Kvinnedagen	Felleskap Norge. Samer, kultur, minoriteter. Ulike levevis og familieformer. Butikken, bibliotek, Stavanger by Lokale tradisjoner, lokal historie. 17. mai	Meg i barnehagen Familie Barnehagens uteområde Lekeplass 17. mai

Hvordan arbeider barnehagen med den digitale praksisen?

Rammeplanen sier at «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.»

I Sandal har vi i alle år hatt stort fokus på naturen og utelek. Vi har i noen grad benyttet digitale verktøy i vårt pedagogiske arbeid som for eksempel digitale mikroskop og bruk av ipad til å finne ut om planter, dyr og insekter. Barna har også tatt bilder av det de ser på tur. Vi bruker ipad o.l. til å stimulere barnas utforskertrang, interesser og nysgjerrighet ved å søke opp informasjon om, finne svar på og se bilder av ting barna er opptatt av. Bilder fra nettet brukes også som visuell støtte ved tegning og maling.

Vi ønsker nå å benytte digitale verktøy mer i arbeid særlig med de eldste barna, men også noe mer med de minste.

Vårt fokus er å bruke digitale verktøy bevisst og på en måte som gjør barna klare for selv å kunne ta i bruk digitale verktøy på en konstruktiv måte. Vi ønsker sterkt å kunne tilby alternativ til at barn sitter alene foran hver sin skjerm. Vi ønsker ikke å bidra til økt «skjermtid», men bevisstgjøre barn på hvordan digitale verktøy kan brukes kreativt, til undring og læring.

STAVANGER KOMMUNE